www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس : جامعه شناسی (۲)	**رشته :** ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع : **۸** صبح	**مدت امتحان :** ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۲۱ / ۳ / ۱۳۸٤**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **نوبت دوم (خردادماه)** سال **۱۳۸٤**		**اداره کل سنجش وارزشیابی تحصیلی**	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	از مفاهیم فرهنگ در عرف دو مثال و در ادبیات دو مثال بنویسید .	۱
۲	تنظیم معانی از طریق آرمان اجتماعی را با ذکر مثال توضیح دهید .	۱
۳	نظام فرهنگی یا فرهنگ را تعریف کنید.	۱
٤	مشخص کنید که هر یک از موارد داده شده‌ی زیر ، خرده نظام فرهنگی هستند یا مجموعه‌ی فرهنگی ؟ چرا ؟ فرهنگ بلوچی ، فرهنگ اسلامی	۱
٥	نقش فرهنگ در شکل گیری « ما » را توضیح دهید.	۱
٦	تأثیر فرهنگ در انسجام نظام اجتماعی را توضیح دهید .	۱
۷	مفهوم نهادی شدن فرهنگ یعنی چه؟ یک نمونه از نهادی شدن فرهنگ را بیان کنید و نحوه نهادی شدن معانی را در آن توضیح دهید.	۲
۸	توجه به فرهنگ و هنر دینی در ایدئولوژی پان ایرانیسم چه جهتی دارد ؟	۱/۲٥
۹	از موارد زیر مواردی که به قصد انتقال معنی ایجاد شده و ابزار ارتباط محسوب می شوند را دوباره بنویسید. سنگ نبشته ها، بناهای قدیمی، نقاشیها و کاشیکاریهای روی این بناها، اشیای‌کشف شده درحفاری‌ها، علایم راهنمایی و رانندگی، جای پای انسان روی برف، نشان دادن مشت گره کرده در تظاهرات، چراغانی شهرها هنگام جشن	۱
۱۰	برای توضیح قدرت رسانه های جمعی، کار آنها را با قدرتمندان و حکومتگران مقایسه کرده و اثر آن بر مردم جهان را بنویسید.	۱/٥
۱۱	محدودیت رسانه ای چگونه سبب گزینش فرهنگ در رسانه ها می شود؟	۱
۱۲	انتقال پیام در جوامع توده وار و غیر توده وار چه تفاوتی با یکدیگر دارد ؟	۲
۱۳	رابطه‌ی متقابل ارگانیسم و فرهنگ رادر مورد «شکل گیری توانایی زبان» توضیح دهید.	۱
۱٤	رابطه‌ی «درونی شدن فرهنگ» با امکان «تغییر و رشد فرهنگ» را توضیح دهید.	۱/٥
۱٥	توضیح دهید چرا افراد یک جامعه که یک فرهنگ را فرا می گیرند، در تولید فرهنگ با هم تفاوت دارند؟	۲
۱٦	چرا پیام پیامبران را نمونه‌ی تحول فرهنگی می دانند؟ «موفق باشید»	۰/۷٥
	جمع نمرات	۲۰

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : **جامعه شناسی (۲)**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : **۲۱ / ۳ / ۱۳۸٤**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **نوبت دوم (خردادماه)** سال **۱۳۸٤**	**اداره کل سنجش وارزشیابی تحصیلی**

ردیف	راهـــنمای تصحیـــــح
۱	هر یک از موارد مطروحه در صفحه‌ی ۲ کتاب مثلا: در عرف داشتن اخلاق پسندیده ، رعایت قوانین و مقررات جامعه یا ..... (۰/۵) و در ادبیات : علم و دانش ، ادب و پرورش و یا .... (۰/۵)
۲	اگر بخواهیم در این مورد از یک نمونه یاد کنیم میتوانیم از اجتماع و گروه مسلمانان یاد کنیم که در آن اعتقاد به خداوند یکتا به عنوان معنای اصلی مورد وفاق پذیرفته شده است . این معنی به دنبال خود عبادت خدا، بندگی همه افراد در برابر او ، برادری انسانها، نفی اصالت خون و نسب را طرح می نماید و حتی در زمینه اموری چون غذا خوردن و پوشش نیز تغییر معانی ایجاد می کند.(۱) تذکر:توضیح درست با هر مثال دیگری نیز قابل قبول است.
۳	مجموعه‌ی معانی و اعتقادات مشترک که کم و بیش به شکل یک نظام است و مبنای عمل افراد در یک گروه یا جامعه قرار می‌گیرد و اجبار اجتماعی از آن حمایت می کند.(۱)
٤	فرهنگ بلوچی خرده نظام فرهنگی است زیرا حول «ما»ی بلوچی شکل گرفته(۰/۵) و فرهنگ اسلامی مجموعه‌ی فرهنگی است زیرا حول موضوع اسلام شکل گرفته است. (۰/۵)
۵	افراد با شناخت مشابهت ها و یکسانیهای خود ودیگری به احساس "ما" دست می یابند. درک این مشابهت ها و یکسانیها نیز توسط فرهنگ ممکن می شود (۱) توضیح درست با مثال نیز مورد قبول است.
٦	نظام فرهنگی نقشها و الگوهای عمل را سازمان می دهد و موجب پیوند آنها با هم و وحدت نظام اجتماعی می شود یعنی نظام فرهنگی انسجام بخش نظام اجتماعی و عامل بقای آن است.(۱)
۷	نهادی شدن فرهنگ به معنای تبدیل آن به مجموعه ای از نقشها و هنجارهاست که، اجبار اجتماعی از آن حمایت می کند (۰/۷۵) بسیج عمومی (۰/۲۵) یا هر مثال درست دیگر اعتقاد به بسیج عمومی که تشکیلات بسیج را به صورت مجموعه ای از نقشها مانند بسیجی ساده و فعال با مراتب مختلف در کنار مساجد و ادارات و در نهایت به عنوان یکی از واحدهای وابسته به سپاه پاسداران سازمان داده و نحوهٔ عضویت و ادامهٔ فعالیت آن مشخص شده است . اعتقاد به ایجاد نیروی نظامی معتقد به اسلام و مبنای جمهوری اسلامی سبب سازمان دهی آن شده و مجموعه ای از نقشها و هنجارها را با مراتب مختلف ایجاد کرده ونحوهٔ فعالیت و... (۱) توجه : توضیح با مثال های دیگر هم امکان پذیر است .
۸	در این ایدئولوژی توجه به فرهنگ دینی از آن جهت است که اثر ذهن و فکر ایرانی را در آن بیابد مساجد و اماکن مقدس اسلامی از آن جهت مهم است که معماری ایرانی را نشان دهد در نتیجه مساجد و اماکن مقدس از نظر هواداران این ایدئولوژی، ارزشی همسنگ کاخ شاهان و سلاطین، حمام گنجعلی خان و عمارت عالی قاپو دارد.(۱/۲۵)
۹	سنگ نبشته ها، علایم راهنمایی و رانندگی، نشان دادن مشت گره کرده در تظاهرات، چراغانی شهرها در هنگام جشن (۱نمره)
۱۰	اگر قدرتمندان و حکومتها با استفاده از زور افراد را به شیوه های مشخصی از رفتار هدایت می کنند، رسانه های جمعی همین کار را با استفاده از نمادها و معانی انجام می دهند. اگر اسلحه و تهدید حکومتها، افراد را با اجبار به سمتی هدایت می کند، رسانه های جمعی با استفاده از نمادها و معانی افراد را به میل خود به سمت مورد نظر هدایت می کنند (۱) بخشی از بی تفاوتی ملت ها نسبت به جنایاتی که در گوشه و کنار جهان از جمله بوسنی و فلسطین انجام می شود، حاصل عملکرد رسانه های جمعی می باشد . همان طور که حساسیت در مورد حقوق بشر، بحران انرژی و محیط زیست هم مرهون عملکرد رسانه های جمعی می باشد.(۰/۵)
	«ادامه در صفحه‌ی دوم »

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : **جامعه شناسی (۲)**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : **۲۱ / ۳ / ۱۳۸٤**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **نوبت دوم (خردادماه)** سال **۱۳۸٤**	**اداره کل سنجش وارزشیابی تحصیلی**

ردیف	راهـــنمای تصحیـــــح
۱۱	رسانه های جمعی به دلیل محدودیتهایی که در گزینش و انتقال فرهنگ دارند، از توجه به بخشهای متعالی و عمیق و پیچیده فرهنگ بازمانده و بخشهای ساده تر فرهنگ را منتقل می کنند. و در نتیجه فرهنگ هر چه بیشتر در جهت حسّی شدن میل می کند.(۱)
۱۲	در جامعهٔ غیر توده وار ، انتقال پیام عمدتاً از طریق گفتار و از فردی به فرد دیگر صورت می گیرد که موجب تعامل بیشتر افراد با هم و تقویت آن می شود. (۱) اما در جامعهٔ توده وار، انتقال پیام عمدتاً از طریق رسانه های جمعی انجام می شود که موجب تعامل کمتر افراد با یکدیگر می گردد و تعامل آن ها تابع پیام رسانه های جمعی است . (۱)
۱۳	کودک چند ماه بعد از تولد، اصواتی را ادا می نماید که مفهوم نیست. بعضی از این اصوات را اطرافیان هم تکرار می کنند و حتی کودک تشویق به ادای مجدد آن می گردد و سعی می شود که این اصوات با الفاظ موجود در زبان بزرگسال نزدیک شود. به تدریج از میان این تلاش کودک و عمل اطرافیان، کلمات و الفاظ و سپس جملاتی شکل می گیرد که در یک زبان معمول است یعنی اصواتی که اطرافیان تکرار نمی کنند و یا کودک را تشویق به تکرار آن نمی کنند، توسط کودک تکرار و به بیان روانشناسی تقویت نمی شود و به تدریج فراموش می گردد.(۱)
۱٤	فرهنگ با درونی شدن در فرد امکان تغییر و رشد می یابد (۰/۵) در حالیکه اگر فرهنگ فقط درقالب نمادها(در کتابها و نوشته ها) بماند، قرنها به همان شکل اولیه باقی می ماند و تغییری نخواهد کرد. امّا اگر همین معانی در وجود افراد جای بگیرد و با آن عجین شود، هم فرهنگ خواهد بالید و هم به زندگی افراد شور و نشاط خواهد داد.(۱)
۱۵	در پاسخ به این سؤال باید به دو نکته اشاره نمود: نکته اول: ویژگیهای فردی اشخاص با هم تفاوت دارد. کودکان با ویژگیهای متفاوتی متولد می شوند . فردی که هوش و حافظه ای قوی دارد، در برخورد با هر بخش از فرهنگ معانی را به صورت عمیق تری فرا می گیرد و در درون وی امکان بیشتری برای ترکیب این معانی و بر آمدن معانی جدید وجود دارد. فردی که نسبت به محیط خود حساس است امکان گوشه گیری و... برای او بیشتر است.(۱) نکته دوم: ممکن است در جریان درونی شدن فرهنگ، با توجه به محیط خانواده و اجتماعی که در آن زندگی می کنند، بخشهای خاصی از فرهنگ برای او درونی شود. مثلاً فردی که در مدرسه دینی تحصیل می کند، اگر در بزرگسالی به دین پشت کند باز هم می توان ریشه های آن معانی را در افکارش دید. در نتیجه نوآوری افراد شکل خاصی می گیرد.(۱)
۱٦	زیرا پیام پیامبران، ابداع معانی در خارج از چارچوب مشخص شده نظام فرهنگی بوده و در تعارض با معانی اصلی فرهنگی جامعه آنها بود.(۰/۷۵)

نظر همکاران گرامی در تصحیح اوراق صائب است.

www.alm.loxblog.com